

Tomášovské novinky

„Priateľské slovo
nič nestojí, a pred-
sa je to ten naj-
krajší zo všetkých
darčiekov.“

02

Výročia a plány
podujatí
v roku 2022

03

Harmonogram
vývozu odpadu
na rok 2022

05

Vianoce
s chuťou Francúzska
- kuchárka

06

Osobnosť obce
Pavol Hrnčiar
doktor vied

07

Šachový klub
prvý rok
svojej činnosti

VIANOČNÝ PRÍHOVOR
STAROSTU OBCE

Milí spoluobčania,

„rok sa s rokom zišiel“ a opäť nás
posunul pred prah najkrajšieho
obdobia roka, Vianoc.

Hoci je situácia na celom svete ovplyvňovaná ochorením koronavírusu a už dlhé mesiace nežijeme svoj obvyklý život, verím, že raz toto všetko pominie a vrátime sa k radostiam života tak ako pred pandémiou. Život každého človeka je prepletený neočakávanými situáciami a každého z nás určite zasiahli dni dobré a veselé, ale aj tie menej radostné, dokonca smutné. Mohli sme sa ale naučiť, že aj neistota a zložitá životná situácia, v ktorých sme sa mnohí ocitli, sa vždy dajú zvládnuť, ak si budeme vzájomne pomáhať a podporovať sa. Chápem, že mnohí z Vás sa v tomto čase boja s pandémiou obávajú o svoje zdravie, o svoje živobytie, že mnohí z Vás cítite zmätok a rozčarovanie z neistoty, ktorej čelíme. Na Slovensku, rovnako ako v iných krajinách, dnes zažívame, že bolo nevyhnutné naše práva a slobody dočasne obmedziť kvôli ochrane inej dôležitej hodnoty, a to života a zdravia. Pre nás všetkých je to nemilá skúsenosť, s ktorou sa len veľmi ťažko vyrovnávame. Skúsme však zozbierať všetky svoje sily a vydržme prečkať túto dobu s čo najmenšími stratami na životoch, na našich vzťahoch, ale aj na našich priateľstvách. Uvedomme si, že to najcennejšie, čo máme, je zdravie a treba si ho chrániť. Je dôležité si pripomenúť, že hoci sa akokoľvek zmenila doba, nezmenilo sa kúzlo Vianoc, čaro

štedrovečernej večere, spoločného prežívania chvíľ, očakávanie čohosi tajomného. Vianočné sviatky sú obdobím, na ktoré netrpezlivo čakáme, lebo ich čaro a výnimočnosť nás naplňujú pocitmi šťastia, pohody a harmónie. Atmosféra týchto dní je plná spomienok i očakávaní. Napriek tomu, že Vianoce sú každý rok, ich okúzľujúce čaro sa nedá ničím nahradiť ani napodobniť. Tieto sviatky v každom z nás upevňujú základné ľudské hodnoty.

Príchod najkrajších sviatkov v roku nám zvestujú vianočné reklamy v televízii a vianočné koledy znejúce z rádií. Skutočne vianočná nálada však do našich domácností prichádza až na Štedrý večer. Cítíme vôňu ihličia, medovníkov i vianočných koláčikov a potajme šuchoceme vianočným papierom, rozsvietime svetielka na vianočnom stromčeku, vôňa pomarančov, škoric a klinčekov nás jemnučko poštekľieva v nose. V tento sviatočný čas si viac ako inokedy uvedomíme, že v každom z nás drieme kúsok malého dieťaťa, ktoré netrpezlivo čaká na žiarivý trblietavý stromček pod ktorým sa ukrývajú darčeky. Čaká na nás nádherne pripravený štedrovečerný stôl, vonavú kapustnicu, vysmázanú rybu, šalát, opekance, oblátky s medom,

cesnak, jablko, orechy, všetky tie krásne zvyky a tradície, ktoré sme zdedili po našich rodičoch. Bližšie sviečky rozžiaria plápolavým plameňom naše srdcia, naše vnútro. V príjemnom teple domova znejú vianočné koledy a modlitby, ako poďakovanie sa za odchádzajúci rok i prosby za zdravie našich rodín a spokojnosť všetkých blízkych a priateľov. Niekde možno tá slávnostná chvíľa bude spomienka na tých, po ktorých, bohužiaľ, zostalo pri štedrovečernom stole len prázdne miesto, lebo už nie sú medzi nami a spia svoj večný sen.

Vianočné sviatky sú dni, kedy spomalíme, vydýchame si a vystúpime z každodenného zhonu, aby sme si spolu s našimi najbližšími užili tento výnimočný sviatočný čas, kedy sa stretávajú rodiny, príbuzní a známi, keď si sadáme k spoločnému stolu, aby sme sa tešili z jedinečnej sily, ktorej hovoríme rodinné puto. Vianoce sú obdobím, keď si viac uvedomujeme silu priateľstva, lásky, úcty a obetavosti, sú hlavne o láskavosti a spolupatričnosti nás ľudí. Je to i najvhodnejší čas, kedy si človek môže uvedomiť, že k životu nepotrebuje len peniaze a hmotné statky, ale hlavne potrebujeme porozumenie, pochopenie, pokoru, úprimnosť a dobrosrdeč-

nosť. A v súčasnej situácii o to viac. Veď každý z nás s vďakou prijíma teplé ľudské slovo, pohladenie, či len pohľad a svet sa zrazu stáva krajším. Človek sa musí vedieť tešiť i zo šťastia toho druhého!

Drahí spoluobčania, vo svojom mene ako i v mene pracovníkov obecného úradu a poslancov obecného zastupiteľstva, Vám želim všetkým pozhnané vianočné sviatky, nech ticho Vianoc nás všetkých naplní pravým pokojom, nekonečnou radosťou, láskou, zdravím a božím požehnaním po celý nový rok. Veď počas plynúceho uponáhľaného roka, plného každodenných starostí je pocit bezpečia, pokoja, šťastia a lásky zaslúženým darom pre každého z nás. Vytvoríme si aj počas blížiacich sa vianočných sviatkov túto krásnu atmosféru v našich domovoch a v našich rodinách. Zachovajme si úctu k sviatkom pokoja, lásky a vzájomného porozumenia. Doprajme pokoj našej duši i srdcu, objavme sami seba a vtedy objavíme v našom okolí aj iných ľudí. A možno sa ten kúsok sveta, v ktorom žijeme, stane lepším kúskom sveta.

Rok, ktorý sa o pár dní skončí, nebol jednoduchý. Zvládli sme ho však a čaká nás ďalšie obdobie, ktoré verím, že bude etapou nových úspechov opretých o pevné zdravie, pozitívnu energiu a úprimnú snahu naďalej meniť veci k lepšiemu. Do nového roku vykročte tou správnou nohou a s úsmevom na tvári. Nech sa Vám choroby zďaleka vyhýbajú, nech Vás každý deň sprevádza úspech v práci, pohoda a pokoj vo Vašich domácnostiach.

Ing. Ján Mičuda
starosta obce

Výročia a plánované kultúrno-spoločenské podujatí v obci Tomášovce v roku 2022

Výročia

— **775-te výročie** od prvej písomnej zmienky o obci - 03.08.1247, Zvolen, listina kráľa Belu IV.,

— **120-te výročie** od úmrtia evanjelického farára Ľudevíta Pekára (počovaný v Tomášovciach) – v našej obci pôsobil v rokoch 1857 až 1902 (úmrtie 18.03.1902). Od roku 1865 pôsobil aj ako senior novohradského seniorátu. Bol neobyčajne nadaný. Popri teológii študoval aj medicínu. Všetok svoj voľný čas Pekár venoval medicíne a farmakológii. Úspešne liečil vnútorné, nervové a očné choroby. Navštevovali ho pacienti z celého Novohradu a Horného Uhorska. Bol i fyzikom-optikom a zručným technikom. Sám zhotovil kosačku – stroj na kosenie trávy, dva roky predtým, ako podobný mechanizmus patentovali v Nemecku. Vlastnoručne vyrobil sošovku do fotografického aparátu, zhotovil hodiny, ktoré na jedno natiahnutie išli jeden rok, no pre jeho skromnosť a podceňovanie zápisov sa výsledky jeho prác nedostali do prírodných a možno i technických dejín Slovenska,

— **100-té výročie** od založenia ochotníckeho súboru v Tomášovciach – 01.06.1922 odohral Sväz evanjelickej mládeže v Tomášovciach pod vedením učiteľa Ľudevíta Pánika divadelnú hru Ferka Urbánka „BLUDÁR“,

— **90-te výročie** od založenia futbalového oddielu Slovan Tomášovce – rok 1932,

— **90-te výročie** od založenia miestneho spolku včelárov v Tomášovciach – 1932,

— **85-te výročie** od príchodu významného evanjelického farára Juraja Chochola do Tomášoviec – 22.08.1937 – významný predstaviteľ protifašistického odboja v Tomášovciach a širšom okolí. Počas jeho pôsobenia prebehla významná oprava evanjelickej fary za sumu 100.000,- vtedajších Kčs,

— **30-te výročie** od návštevy obce vtedajším predsedom federálneho zhromaždenia ČSFR Alexandrom Dubčekom,

— **25-te výročie** od vysviacky základného kameňa kostola Sv. Petra a Pavla v Tomášovciach - dňa 29.6.1997 základný kameň vysvätil mons. Eduard Kojnok, vtedajší rožňavský biskup.

Plán podujatí

— **apríl 2022** – pochod po zrušenej železničnej spojk Veľká Ves – Tomášovce – dĺžka cca 7 km. Vhodné pre rodiny s deťmi. Poznávací pochod po zrušenej železničnej trati Veľká Ves - Vidiná – Tomášovce organizuje Občianske združenie Naše Tomášovce v spolupráci s obcami Tomášovce, Veľká Ves a Vidiná už od roku 2010.

Vedeli ste, že Vidiná mala svoju železničnú zastávku? Ešte koncom roku 1938 po Viedenskej arbitráži rozhodlo vedenie Slovenských železníc o tom, aby sa čo najrýchlejšie postavila náhradná trať z Tomášoviec za stratené spojenie z Lučenca do Poltára a Koka-vy nad Rimavicou. Zároveň sa počítalo aj s rozšírením zastávky Tomášovce na stanicu výstavbou viacerých koľají. Už dňa 18. februára 1940 dala správa Slovenských železníc do prevádzky novovybudovanú železničnú spojk Tomášovce – Veľká Ves (Tomášovská spojka) a tak spojila hlavnú trať zo Zvolena do Tomášoviec s traťou z Veľkej Vsi do Poltára. Návrat k politickému usporiadaniu štátov v strednej Európe do stavu pred vojnou bol dôvod na zrušenie Tomášovskej spojky. Aj napriek jej zrušeniu sa táto trať stala súčasťou histórie železníc na Slovensku,

— **jún 2022** – Tomášovský pohár – organizátor – TJ Slovan Tomášovce a Obec Tomášovce. Turnaj sa uskutoční pri príležitosti 90-teho výročia od založenia futbalového oddielu Slovan Tomášovce,

— **5. – 6. august 2022** – Dni obce Tomášovce – organizátor Obec Tomášovce. Oslavy sa uskutočnia pri príležitosti 775-teho výročia od prvej písomnej zmienky o obci Tomášovce.

Upozornenie na neoprávnené užívanie verejných priestranstiev

Obecný úrad v Tomášovciach oznamuje občanom, že od 1. januára 2020 je v platnosti Všeobecne záväzné nariadenie č. 2/2019 o dani z nehnuteľností, miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a o podmienkach určovania a vyberania dane a miestneho poplatku na území obce Tomášovce. Okrem iného je jeho cieľom aj upraviť podmienky užívania verejných priestranstiev, dodržiavanie čistoty a poriadku na verejných priestranstvách a zabezpečenie rovnakých práv a povinností pre každého obyvateľa našej obce.

Preto dôrazne žiadame všetkých občanov, ktorí majú na verejnom priestranstve uložený rôznych stavebný materiál, palivové drevo, nepojazdné autá alebo parkujú na krajinách miestnych komunikácií a chodníkoch, aby toto odstránili v čo najkratšom čase. Od nového roka bude obec vykonávať námatkovo zisťovanie a dokumentovanie zabratia verejných priestranstiev a v prípade ich zistenia bude následne vyrubená daň za užívanie verejného priestranstva v zmysle platného VZN, ktorá v prípade umiestnenia skládky napr. stavebného materiálu, sutiny, kameňov, paliva, dreva, zeminy atď. činí 0,10 EUR m²/deň a v prípade umiestnenie vaku motorového vozidla, vaku poľnohospodárskych strojov s príslušenstvom a iných technických zariadení je to 0,20 EUR m²/deň. Zároveň upozorňujeme občanov na skutočnosť, že na užívanie verejného priestranstva sa vzťahuje oznamovacia povinnosť, ktorej nedodržanie sa považuje za priestupok, za ktorý možno uložiť pokutu do 33 EUR.

Ing. Ján Mičuda, starosta obce

UDIALO SA
V OBCI

ROK
2021

- úmrtie Jolana Galádová vo veku 88 rokov – 09.10.2021
- zasadnutie obecného zastupiteľstva – 13.10.2021
- narodenie Timon Tóre – október 2021
- narodenie Peter Babka – november 2021
- úmrtie Eva Balážová vo veku 77 rokov – 11.11.2021
- úmrtie Ján Antalík vo veku 80 rokov – 17.11.2021
- úmrtie Elena Hrášková vo veku 98 rokov – 21.11.2021
- zasadnutie obecného zastupiteľstva – 24.11.2021
- úmrtie Marta Kelemenová vo veku 89 rokov – 30.11.2021
- obnova pamätníka padlým v SNP – november 2021
- vianočná výzdoba v obci – december 2021
- Mikuláš zavítal do ulíc obce, do škôlky a školy – 05. a 06.12.2021
- úmrtie Ján Bonk (bývalý občan) vo veku 69 rokov – 07.12.2021
- zasadnutie obecného zastupiteľstva – 08.12.2021
- zasadnutie obecného zastupiteľstva – 15.12.2021

Vianočné zvyky

S VIANOCAMI JE SPOJENÝCH VEĽA TRADÍCIÍ. NIEKTORÉ Z NICH SI PRIPOMENIEME AJ TENTO ROK.

- **Sviatok svätej Barbory /4.decembra/** - odreže sa konárik z čerešne a dá sa do nádoby s vodou na stôl alebo okno. Ak do Štedrého dňa vykvitne slobodnej dievčine, tak sa do roka vydá
- **Sviatok svätého Mikuláša /6.decembra/** - stále je obľúbený najmä deťmi, ktoré si očistené topánky dajú v predvečer sviatku do obloka a ráno si v nich nájdu sladké prekvapenie
- **Sviatok svätej Lucie /13. decembra/** - chodenie bosoriek po domoch zahalených v bielych plachtách, aby vyhнали zlých duchov, temné sily, choroby a trápenia z príbytkov. Dievčatá si veštili z lístočkov meno svojho budúceho manžela.

- **Púšťanie lodičiek** - orechové škrupinky plávajúce v nádobe s vodou veštili, koho čaká dlhý a spokojný život. Komu sa lodička udržala najdlhšie nad vodou, bude mať šťastný a dlhý život. Komu lodička odplávala ku kraju nádoby, toho nečakala žiadna cesta, komu sa udržala v strede, ten mohol očakávať odlúčenie od svojich blízkych.
- **Liatie olova** - roztavené olovo /môže byť aj vosk/ sa leje do studenej vody a po jeho stuhnutí sa kúsky vyberú. Tvar odliatku by mal byť odpoveďou na vašu otázku, ktorá vás trápí.
- **Nový rok /1.januára/** - aby si ľudia zabezpečili bohatstvo a úspech, platí v tento deň zákaz vstupu ženy ako prvej do domu. Naopak, všade sú vítaní malí chlapci-vínšovníci. Ak do domu príde niekto cudzí, nesmie mať prázdne ruky. Priniesť koláče alebo peniaze predznamenal hojnosť na celý nastávajúci rok.

„Štedrovečerná noc má čarovnú moc.“

„Prajeme Vám fujavicu šťastia, víchricu pohody, záveje radosti, len malú vložku všedných starostí a lavínu zdravia a lásky.“

„Na Vianoce pokoj v duši, šťastie, ktoré nič neruší. V novom roku veľa sily, by ste zdraví dlho žili.“

Veľa zdravia, lásky, drobných radostí a krásnych zážitkov Vám v roku 2022 želá redakcia Tomášovských noviniek.

- **Traja králi /6. januára/** - v tento sviatok chodia dedinskí chlapci po domoch s hviezdou, oblečení v dlhých bielych šatách s korunou na hlave. Spievajú koledy, vinšujú k novému roku, za čo dostávajú rôzne darčeky.

Jarmila Móricaová

Upozornenie pre majiteľov psov

Na základe opakujúcich sa sťažností od občanov na voľný pohyb psov v našej obci, žiadame majiteľov a držiteľov psov, aby si zabezpečili psov vo svojich príbytkoch a neumožnili im voľný pohyb po obci.

Každá fyzická a právnická osoba, ktorá je vlastníkom alebo držiteľom psa, je povinná predchádzať tomu, aby jej pes útočil alebo iným spôsobom ohrozoval človeka, spôsoboval škodu na majetku, prírode a životnom prostredí. Zabránime tomu, aby voľne pobiehajúce psy po našej obci ohrozovali bezpečnosť ľudí.

Preto Vás, majiteľov a držiteľov psov, žiadame o riadne zabezpečenie svojich psov vo svojich príbytkoch!!!

Túlavé psy ohrozujú bezpečnosť ako aj zdravie občanov obce!

Dovoľujeme si Vás upozorniť, že v zmysle zákona NR SR č. 282/2002 Z. z., ako aj v zmysle

VZN obce Tomášovce č. 1/2006 o chove a držaní psov je voľný pohyb psa na verejnom priestranstve bez osoby, ktorá psa vedie, zakázaný.

V zmysle § 7, ods. 1, písm. f) zákona č. 282/2002 Z. z. ide o priestupok, ktorého sa dopustí držiteľ psa, ak nezabráni voľnému pohybu psa okrem priestorov na to určených. Za uvedení priestupok je možné uložiť pokutu do výšky 165,00 EUR. Takisto ak pes znečistil verejné priestranstvo, majiteľ psa je povinný bezprostredne odstrániť výkaly, ktorými pes znečistil verejné priestranstvo. V prípade, že tak majiteľ psa neurobí, obec môže uložiť pokutu do výšky 65,00 EUR.

V prípade, že v súvislosti s voľným pohybom psov na verejných priestranstvách nedôjde zo strany majiteľov a držiteľov psov k náprave, obec pristúpi k odchytku psov, a to na náklady majiteľov a držiteľov psov a taktiež pristúpi k udeľovaniu pokút.

UPOZORNENIE - Psy, ktoré sa narodili pred 31. augustom 2018 musia byť začipované najneskôr do 31. októbra 2019. Pes narodený od 1. septembra 2018 musí byť začipovaný najneskôr do 12 týždňov od narodenia.

Čipovanie zabezpečia veterinárni lekári, ktorí budú musieť psa do 24 hodín zaevi-dovať do Centrálného registra spoločenských zvierat (CRSZ). Za čipovanie sa bude platiť maximálne desať eur, ľuďom v hmotnej núdzi zaplatí čipovanie štát. Veterinárny lekár nesmie vykonať žiadne úkony na psovi, ktorý nemá mikročip, inak mu hrozí pokuta až 20-tisíc eur. Pri zmene majiteľa musí pôvodný vlastník nahlásiť tieto zmeny veterinárovi do 21 dní. Aj úmrtie psa sa musí nahlásiť do 21 dní.

Nenechávajte svojich psov voľne sa pohybovať po obci ohrozujú občanov a zodpovednosť nesiete Vy ako ich chovatelia!

HARMONOGRAM
vývozu odpadu na rok 2022

ZMESOVÝ KOMUNÁLNY ODPAD

bude vyvázaný každý nepárny týždeň v stredu:

05.01., 19.01., 02.02., 16.02., 02.03., 16.03., 30.03., 13.04., 27.04., 11.05., 25.05., 08.06., 22.06., 06.07., 20.07., 03.08., 17.08., 31.08., 14.09., 28.09., 12.10., 26.10., 09.11., 23.11., 07.12., 21.12. .

TRIEDENÝ ODPAD

papier, plasty, sklo bude vyvázaný v stredu:

05.01., 02.02., 16.03., 13.04., 11.05., 08.06., 06.07., 03.08., 14.09., 12.10., 09.11., 07.12..

Vývozy, ktoré pripadnú na štátny sviatok sa vyvezú v ten deň alebo budú presunuté na iný termín, o ktorom vás budeme dopredu informovať.

Vzácná návšteva v našej MŠ

„Ďakujem, Mikuláš, za tie krásne chvíle, za darčeky od teba, za úsmevy milé. Stretneme sa o rok zas, príď, Mikuláš, medzi nás.“

Nastal čas sviatočný a do našej materskej školy zavítal Mikuláš. Deti si pre neho pripravili krásne piesne, básne a nechýbal ani tanečný program. Jeho príchod rozžiariť všetky detské oči. S úsmevom a v dobrej nálade sa spoločne zabavili a zatancovali si. Ako poďakovanie za predvedený program ich Mikuláš obdaril balíčkom plným sladkostí. Mikuláš sa s deťmi rozlúčil a pod sľubom dobrých skutkov im prisľúbil, že príde medzi nich aj o rok. A tak mu deti na odchod za ďalšími poslušnými deťmi ešte stihli zaspievať pesničku „Milý dedko“.

Čo je nové v základnej škole

Nový školský rok sa v Základnej škole v Tomášovciach začal 2. septembra. V tom čase bola situácia ešte dobrá a žiaci sa mohli vzdelávať prezenčne. Vyučovali sa v troch triedach ZŠ a v dvoch oddeleniach ŠKD. V popoludňajších hodinách sme prevádzkovali päť záujmových krúžkov: Počítačový 1, Počítačový 2, Šikovniček, Športový a Tanečný. Školský život sme si spríjemňovali zaujímavými aktivitami. Priaznivé septembrové počasie sme využili na organizáciu jesenného cvičenia v prírode, ktoré bolo zamerané na rozvíjanie pohybových zručností a upevňovanie zdravia žiakov. Jesenný zber papiera bol úspešný, pretože sa nám podarilo nazbierať 1 430 kg papiera. Ochotu pomáhať nevidiacim a slabozrakým ľuďom prejavili naši žiaci tým, že sa už po štvrtýkrát zapojili do celoslovenskej zbierky Bielej pastelky, v ktorej sme vyzbierali takmer 96 eur. Pani vychovávateľky v ŠKD prihlásili našu školu do projektu Záložka spája školy. Našou part-

nerskou školou sa stala Základná a materská škola Žihobce, okres Klatovy, Plzeňský kraj v Českej republike. Úlohou detí v ŠKD bolo vyrobiť záložky, ktoré pani vychovávateľky aj s propagačnými materiálmi o našej obci poslali tejto škole. Na výmenu sme získali záložky detí z českej partnerskej školy. Zmena nastala v polovici októbra, kedy bola žiakom 1., 2. a 3. ročníka nariadená karanténa. Títo žiaci ostali v domácej izolácii a vzdelávali sa dištančne. Žiaci 4. ročníka chodili do školy a vzdelávali sa prezenčne. Pre pedagógov to bolo desať náročných dní, kedy učili aj prezenčne aj dištančne. Náročné to bolo aj pre našich prváčikov, ktorí sa práve v tom čase učili písať prvé písmenko. Karanténa žiakov skon-

čila a život sa opäť vrátil do normálu. Po návrate do školy sme pre žiakov pripravili súťaž o najkrajšiu jesennú dekoráciu. Týždeň pred jesennými prázdninami sme usporiadali Halloweenku party, kde žiaci ukázali svoju kreativitu v podobe doma vyrobených masiek a strašidiel vyrobených z tekvic. Po prázdninách sa žiaci 2., 3. a 4. ročníka zapojili do internetovej súťaže iBobor, zameranej na kreatívne využívanie moderných technológií pri učení sa. V polovici novembra sa situácia zopakovala a opäť prišla nariadená karanténa všetkým žiakom našej školy. V tomto období sme evidovali až osem žiakov s pozitívnym výsledkom testu na ochorenie COVID 19. Škola sa zatvorila na desať dní a všetci žiaci

sa vzdelávali dištančne. Z dôvodu karantény sme v posunutom termíne pripravili pre žiakov aktivity Európskeho týždňa boja proti drogám. Jeho cieľom bolo zdôrazniť význam prevencie v boji proti užívaniu drog, formovať postoje žiakov a ukázať im pozitívne príklady zdravého životného štýlu. Koncom novembra sme zorganizovali žiacku vedomostnú súťaž Všetkovodka, ktorá potrápila hlavičky žiakov nad všetečnými otázkami Všetkovodka. December sa v našej škole niesol v sviatočnej atmosfére. Žiaci si vy-

zdobili stromček, pripravili adventné kalendáre a netrpezlivo čakali na príchod Mikuláša. Aj keď Mikuláš neprišiel osobne, všetky deti potešil balíček s dobrotami, ktoré im poslal po svojom nebeskom kuriérovi. V tento mimoriadny deň sa naša škola premenila na kráľovstvo hier, zábavy, tanca a veselej nálady. Aktuálne sa žiaci vo všetkých triedach vzdelávajú prezenčne a tešia sa na vianočné prázdniny, ktoré sa začínajú 20. decembra.

Mgr. A. Kocúrová,
riaditeľka ZŠ

Vianoce s chuťou Francúzska

Sviatočné obdobie v znamení chutného jedla

Blížia sa Vianoce, obdobie, kedy trávia mnohé gazdinky (a ich partneri) veľa času v kuchyni, aby potešili rodinku tými najchutnejšími jedlami a urobili toto sviatočné obdobie ešte výnimočnejším. Platí to nielen na Slovensku, ale všade na svete. Spoznať gastronómiu inej krajiny, to nie je len obohatiť svoj jedálny lístok o nové chute, je to tiež jeden zo spôsobov, ako preniknúť do kultúry daného národa, veď jedlo a s ním spojené tradície sa odrážajú i v literatúre, vo filmoch či v momentálne veľmi obľúbených televíznych súťažiach vo varení a pečení. Krajina, kde hrá gastronómia mimoriadne významnú úlohu vo všetkých aspektoch života, je rozhodne Francúzsko. Nie je to len kliše, svedčí o tom aj môj jedenástočný pobyt v krajine galského kohúta, ktorý mi vnukol myšlienku, priblížiť francúzsky svet chutí, farieb a vôní Čechom a Slovákom v podobe ilustrovanej francúzskej kuchárskej knihy, z ktorej vám dnes ponúkam jeden vianočný recept. Vráťme sa však pekne na začiatok...

Láska prechádza cez žalúdok

Hovorí sa láska prechádza cez žalúdok a tak to bolo i v mojom príbehu. Svojho francúzskeho manžela som stretla v školskej jedálni, kde som spolu s ďalšími študentami gymnázia B. S. Timravy v Lučenci obedovala počas školského výletu do Paríža. Vo Francúzsku totiž neplatí, že pri jedle sa nerozpráva, práve naopak! Pri spoločnom obede sme našli mnoho spoločných tém a chuť dozvedieť sa jeden o druhom ešte viac. Po viacročnom dopisovaní, rôznych peripetiách

a dlhých cestách diaľkovými autobusmi sme si nakoniec v roku 2003 povedali áno na Obecnom úrade v Tomášovciach. Dohodnúť sa, kde budeme bývať, nebolo vôbec jednoduché, keďže mal každý záväzky vo svojej krajine, nakoniec sme však na dlhé roky zakotvili v Paríži, kde sa nám narodili i dve deti. Rušný Paríž však už nebol ideálnym miestom pre náš rodinný život, a tak sme sa veľmi potešili nečakanej pracovnej ponuke, ktorá nás priviedla bližšie k Slovensku, a to do Brna.

Francúzska kuchárka

Osud rozhodol, že do Brna priveje i Marie Verdier, francúzsku kulinárnu bloggerku. Naše cesty sa skrížili hneď na dvoch miestach: vo firme, kde sme spolu s jej manželom pracovali, a vo francúzskej školičke, ktorú sme si spolu s ďalšími frankofónnymi rodičmi pred rokmi svojpomocne založili. Kým som sa ja angažovala v kultúrnych, jazykových a umeleckých aktivitách, Marie so zánietením rozprávala o svojich receptoch a jej maškrtky nechýbali na žiadnej spoločnej akcii. Keď som jej raz navrhla, že by som mohla jej recepty ilustrovať, bol to prvý krôčik k dnes 248 stranovej knižke s viac ako 100 ilustráciami s názvom *Ilustrovaný průvodce francouzskou kuchyní*, ktorá bola po štyroch rokoch práce publikovaná v októbri tohto roka. Naša kniha je napísaná špeciálne pre českých a slovenských čitateľov a neobsahuje iba recepty, ale aj zaujímavé rozprávanie o francúzskom stravovaní, nakupovaní, tradíciách, kultúre a zvykoch, je krásnym premostením medzi českou, slovenskou a francúzskou kuchyňou a tradíciami.

Eva Galádová Aubry

Spestrite si Vianoce francúzskym receptom!

V knižke nájdete i viaceré vianočné recepty. Nechýba samozrejme tradičné francúzske vianočné polienko, ale nájdete tu i recept na „prezlečené ovocie“ či na čokoládové hľuzovky. Recepty sú krásne farebne ilustrované a doplnené o rady a triky a o príbeh, ktorý sa s jedlom viaže. Viac sa dozviete na webovej stránke www.francouzskakucharka.cz, na stránke Francouzská kucharka na Facebooku alebo na @francouzská.kucharka na Instagrame.

Čokoládové hľuzovky

Ingrediencie

- 2 šálky horkej čokolády (asi 200 g)
- 1 šálka práškového cukru
- 1 vrečko vanilkového cukru
- 5 lyžíc smotany na varenie
- 2 polievkové lyžice kakaa

Postup

Čokoládu polámate na kúsky a rozpustíte v parnom kúpeli na stredne silnom ohni za stáleho miešania. Hneď, ako sa čokoláda rozpustí, odnímate ju z platničky. Pridajte práškový cukor, vanilkový cukor a smotanu. Dobre zamiešajte drevenou vareškou. Uložte do chladničky na 1 hodinu. Potom misku vyberte. Do taniera nasypete 2 polievkové lyžice kakaa. Do kávovej lyžičky naberte čokoládovú hmotu a rukami alebo gúľaním na tanieri vytvárajte guľičku, ktorú následne obalíte v kakau. Pokračujte rovnakým spôsobom, kým čokoládovú hmotu nespotrebuje. Podávajte chladené.

Veselé Vianoce všetkým
Tomášovčanom a dobrú chuť
prajú Eva a Marie!

Pamiatka posvätenia chrámu v Tomášovciach

„Blahoslavený človek, ktorý v Tebe nachádza silu, tí, čo majú na mysli cesty do chrámu!“ (Ž 84, 6).

Nejedna kresťanská rodina v Cirkevnom zbore Tomášovce mala na mysli cestu do chrámu. Túžila osláviť Otca nebeského a poďakovať sa Mu za doterajšie požehnanie. Išli sme s radosťou, lebo naše oči mohli opäť uvidieť a vypočuť si bývalého slova Božieho kazateľa, vznešeného

brata konseniora Mgr. Miroslava Dubeka. Tieto slávnostné pocity sme prežívali 26. septembra 2021 na službách Božích v Tomášovciach.

Náš stánok Boží bol posvätený dňa 30. septembra 1995 a tak sme si pripomínali 26 rokov od tých pamätných dní. Brat hostujúci kazateľ bol v tých časoch zborovým farárom a veľkou mierou sa pričínal o výstavbu nášho kostola. Dodnes mnohí členovia nášho zboru spomínajú na tie chvíle s radosťou a vďakou.

Každú nedeľu a vo sviatok nás chrám Boží volá pomocou svojich troch zvonov, aby sme oslavovali meno Božie, modlili sa za svoju a za spásu našich blízkych. Naša radosť bola podporená aj prejavom ďalšieho vzácneho hosta, brata seniorálneho dozorca Pavla Baja.

Blahoslavení sú ľudia, ktorí v Pánu Bohu skladajú svoju nádej. Aj my ju do Božích rúk ukladáme, lebo Pánom budúcich

dní nie je človek, ale Pán Ježiš. Tieto myšlienky vládli v našich srdciach, keď sme počúvali kážeň, príhovory, ale aj spevy nášho spevokolu. Náš chrám Boží patrí medzi novšie kostolné stavby, napriek tomu si však chceme udržať dedičstvo viery našich predkov.

Modlíme sa za to, aby si vždy a v každom čase našiel svojich návštevníkov, veriacych ľudí, ktorí prídu a v duchu sa pomodlia. Nech nás všetkých

Pán Ježiš sprevádza svojou milosťou a láskou. Nech aj v našom chráme Božom vždy zaznie chválospev na slávu Božiu. Zároveň ďakujeme všetkým, ktorí akoukoľvek mierou prispeli ku našej milej slávnosti.

*Michal Gubo, zborový farár
CZ ECAV Tomášovce*

Zdroj: <https://www.ecav.sk/aktuality/spravodajstvo/pamiatka-posvatenia-chramu-v-tomasovciach>

Evanjelium podľa Lukáša 2. kapitola:

Ale anjel im povedal: Nebojte sa, veď zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude všetkému ľudu, lebo narodil sa vám dnes v meste Dávidovom Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán (Luk 2, 10 – 11)

Vážení čitatelia, bratia a sestry!

Uprostred tmavej chladnej noci zaznel hlas anjela. Priniesol správu, ktorá bola určená pre vystrašených pastierov. Pastieri boli na poli a spali. Náhle sa zobudili a zbadali anjela. Mysleli si, že sa im to všetko len sníva. Keď zistili, že to nie je sen, ale skutočnosť, tak sa prenáramne zľakli. Nemôžeme sa im čudovať. Veď uvidieť anjela, to nie je bežná vec. Zrejme len málokto v živote niečo také zažil. A oni, pastieri boli uznaní za hodných uvidieť na vlastné oči Božieho vyslanca. Keď sa to tak vezme, tí pastieri boli šťastnými ľuďmi. My im dnes môžeme závidieť a dokonca sa aj pýtať. Prečo ku nám nepríde nejaký Boží posol? Prečo sa ku mne anjel neprihovori? Takéto otázky sú namieste,

ale nie sú úplne pravdivé. Otec nebeský sa prihovára ku svojmu ľudu aj dnes. Nie je pravda, že len kedysi dávno Pán Boh miloval tento svet. A nie je ani to pravdou, že len dávno boli Boží poslovia. Aj dnes má Otec nebeský rád ľudí a aj teraz pričádzajú nebeskí anjeli. Možno nevyzerajú tak ako je to zachytené v evanجليách. Dnes to môžu byť aj ľudia, ktorých dobre poznáme. Neraz sú to naši susedia, známimi alebo dokonca aj rodinní príslušníci s ktorými žijeme pod jednou strechou. Aj oni nám môžu oznámiť alebo povedať Božie poslanstvo. Práve adventné obdobie, ktoré je prípravou na Vianoce. nás chce aj tomuto naučiť. Nemusia k nám priletieť anjeli, aby sme získali radosť do srdca. Tí anjeli neraz žijú okolo nás. Chcú nás potešiť, túžia nám priniesť šťastie alebo aspoň malý kúsok neba. Naši blízki ľudia nám chcú oznámiť, aby sme sa nebáli. Oni nám totiž pomôžu vo chvíľach nepohodlia aj straty. Bratia a sestry, mnohokrát čakáme anjelov alebo rôzne nezvyčajnú bytosti, ale práve ľudia žijúci okolo nás nám prinášajú nebeskú zvesť. Je potrebné len

jediné. Nemať zatvorené oči v spánku, od strachu a neochoty.

Anjel oznámil pastierom, že niečo veľké sa stalo v meste Betlehem. Narodilo sa dieťa, a to nie hocijaké. Narodil sa Spasiteľ, Mesiáš alebo inak povedané Záchranca všetkých hriešnych ľudí. Narodila sa zároveň aj nová nádej pre tých, ktorí ju už stratili. A opäť. Pastieri si mohli povedať, dokonca aj pochybovať, či malé dieťa môže zachrániť nás všetkých? Do dieťaťa máme vkladať svoju nádej? Neexistuje nejaká iná, vyššia alebo väčšia moc? Nie, neexistuje. A to je druhé poslanstvo adventu. Betlehemske dieťa nie je bezbranné. Aj keď na prvý pohľad to tak vyzerá. Nebojme sa dôverovať v Pána Ježiša, aj keď ho očami nevidíme. On prebýva v nebesiach a je Všemocný. Vianočná zvesť znie, že Nebeský Ježiš nás ochráni pred všetkým a môže nám priniesť aj šťastie a pokoj. Uverme tomu a sami zažijeme adventný zázrak. Nech nás Pán žehná.

Mgr. Michal Gubo – zborový farár

Osobnosti obce

Prof. RNDr.

Pavol Hrnčiar

DrSc.

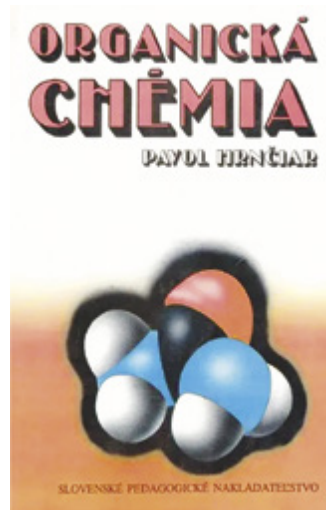
V nenápadnom domčeku na Závadskej ulici sa v januári 1930 narodil Pavol Hrnčiar. Vyrastal v rodine železničiara, ktorá sa v povojnových rokoch presťahovala do Lučenca. Na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského mu učarovala chémia, konkrétne organická, ktorá v druhej polovici 20. storočia zaznamenávala asi taký prudký vývoj, ako dnes počítačové vedy, či molekulová biológia.

Kariérny postup Pavla Hrnčiara bol systematický a veľmi rýchly: v roku 1953 ukončil štúdium, stal sa kandidátom vied a veľmi mladý - tridsaťtriročný - sa stal docentom. Vo veku 45 rokov získal vedeckú hodnosť doktora vied. Angažovanosť v rokoch 1968/69, kedy zastával funkciu prodekana Prírodovedeckej fakulty spôsobila

odklad jeho menovania za profesora na rok 1980. To mu však nebránilo v zanietenej výskumníckej ani v pedagogickej práci. Publikoval odborné články doma i v zahraničí, vydal niekoľko učebníc, patentoval postupy prípravy liečivých preparátov.

Nadšenec zvyčajne nielen sám horí, ale zapáľuje záujem aj u iných. Mnohí terajší už učiteľia na Univerzite Komenského aj na iných vysokých školách na Slovensku i v Čechách spomínajú na zaujímavé a pútavé prednášky profesora Hrnčiara. Moderná učebnica organickej chémie, ktorá vyšla až v štyroch vydaniach a ktorú radi používali aj na českých univerzitách, je sčasti aktuálna dodnes.

O váhe jeho osobnosti svedčí aj skutočnosť, že v roku 1990 bol zvolený za prorektora Univerzity Komenského a ako člen akademického senátu sa zúčastnil udelenia čestného doktorátu Alexandrovi Dubčekovi. Po ukončení prvého funkčného obdobia nastúpil do druhého, tentoraz vo funk-

cii prvého prorektora Univerzity. V tejto pozícii významne prispel k skvalitneniu vyučovania a pod jeho vedením bola pri UK zriadená dobre fungujúca univerzita tretieho veku, ktorá pracuje dodnes.

Keď sa s ním v roku 2007 v mene celej chemickej obce lúčil profesor Toma, povedal, že pod prísnu tvár sa v ňom skrývalo ušľachtilé a dobré srdce, ochotné pomôcť každému, kto to potreboval.

S menom profesora Hrnčiara som sa stretla niekoľkokrát. Po

prvýkrát to bolo v rodine: spomínala ho moja mamka, ako tichého a usilovného chlapca, výborného spolužiaka a kamaráta z lučenského gymnázia. Pri štúdiu som sa podobne ako mnohí iní stretla s jeho knihou: učebnica organickej chémie, ktorú napísal, síce nebola na našej škole (STU Bratislava) predpísaná, ale kto chcel pochopiť princípy reakcií a vyhnúť sa „biflovaniu“, rád po nej siahol. Po rokoch to bolo na schôdzi Slovenskej chemickej spoločnosti, keď som docentke Sališovej spomenula, že pochádzam z Tomášoviec. Najprv sa uistila, či sú to „tie pri Lučenci“ a potom radostne povedala...ale veď odtiaľ je aj náš Paľko Hrnčiar. To „náš“ vystihovalo presne obraz, ktorý profesor Hrnčiar zanechal na najprestížnejšej slovenskej univerzite.

A tak si občas spomeňme, keď ideme po Závadskej ulici, že odtiaľ pochádzal profesor Hrnčiar, významný vedec, organizátor, vynikajúci pedagóg a významná osobnosť Slovenska.

E. Kulichová

Tomášovská kronika

/ záznam z rokov 1921-1938 /

„V našom novom slobodnom štáte sa nám po odchode bolševických vojsk a pri usporiadaných štátnych pomeroch darí. Od tejto doby naša obec pracuje v záujme všeobecného blahobytu a rozkvetu. Kde tu sa zjavili vyrušujúce, ale aj radostné okolnosti. Vyrušujúcou okolnosťou bolo vyhlásenie mobilizácie v novembri 1921, keď príchodom kráľa Karla do Maďarska takmer vzplanul vojnový požiar znova. Chvalabohu toto nešťastie bolo zažehnané. Radostnou udalosťou bol príchod pána prezidenta Masaryka do Lučenca v septembri 1930. V mene slovenského obyvateľstva v našom okrese ho v slovenskej reči privítal tomášovský učiteľ Ľudevít Pánik. Pánovi prezidentovi, jeho znamenitému pomocníkovi a nášmu národnému bohatierovi M.R. Štefánikovi, ako aj ministrom za-

hraničia E. Benešovi vzdávame úprimnú vďaku za to, že náš oslobodzujúci boj dovedli k víťazstvu.“

„Hospodárska kríza vo svete doľahla aj na obyvateľov Tomášoviec. Začiatkom 30-tych rokov vrcholí nezamestnanosť a navyše v roku 1934 zasiahla obec neúroda sena, čo malo za následok straty na statku a peniazoch. Tešili sme sa však z vyznamenania našich 20 hasičov, ktorí boli ocenení 10-ročnou jubilejnou medailou. Náš notár a kronikár, Mikuláš Pecník, bol dekorovaný strieborným záslužným krížom.“

„V roku 1935 sa obec zásadne vyslovila za zavedenie elektriny od Stredoslovenskej elektrickej spoločnosti. Náklad by bol činil 90 000 Kčs a mal byť splácaný amortizačnou pôžičkou. Všetko šlo svojou cestou, ale zrazu sa udávaním dali do práce nespokojenci a pochybovači. Poukazovaním na nevýnosnosť veci a tvrdením, že nám stačí elektrika z mlyna, terorizovali celú obec. Demon-

štráciou bolo znemožnené zasadnutie zastupiteľského zboru, ktorý sa poľakal a od zavedenia elektriny odstúpil.

Postihli nás májové mrazy, čo zničilo úrodu ovocia a pridala sa aj trvalá suchota.“

„Rok 1936 je pamätný výmenou osobností v inštitúciách. Z Tomášoviec odchádza Mikuláš Pecník /kronikár/ a zomiera farár Samuel Ferenczy. Starostom sa stáva Juraj Fiľo a riaditeľ školy, Ľudevít Pánik, slávi s počtom žiakov 101 štvrtstoročie svojej učiteľskej pôsobnosti.“

V 1937 prichádza k nám za notára Július Koreň a za farára Juraj Chochol. Fara ho privítala v neutešenom stave, preto ju cirkev od základu musela zrenovovať. Renováciu previedol murársky majster Ján Márton a suma na adaptáciu bola 100 000 Kčs. Za ďalších 10 000 je postavený v škole kabinet a garáž.“

Z kroniky vybrala Jarmila Móricaová

PRP: Správame sa ako partner

- **Spoločnosť PRP, s.r.o. je lídrom na trhu spracovania ihličnatého reziva na Slovensku. Začiatky jej podnikateľských aktivít siahajú do roku 1995. Dnes patrí k významným zamestnávateľom v regióne Novohradu, zamestnáva viac ako 330 zamestnancov. Spoločnosť vyrába rezivo (dosky, strešné laty, hranoly), ktoré dodáva do celého sveta. Areál spoločnosti sa nachádza v blízkosti obce Tomášovce. O tom, aké špecifiká z toho vyplývajú, sme sa porozprávali s generálnym riaditeľom Igorom Sitárom.**

Váš podnik sídli v priemyselnej časti obce Tomášovce, aké špecifiká prináša toto umiestnenie a aká je vaša spolupráca s obcou?

Naša spoločnosť v roku 2014 nadobudla kúpou areál zatvorenej továrne pri Tomášovciach a začali sme tu budovať moderný drevokombinát. Spracovanie dreva na stavebné výrobky je veľmi perspektívnym odvetvím a jeho dôležitosť bude v dôsledku ekologizácie stavieb len narastať. Výhodou umiestnenia je železničná vlečka, ktorá z veľkej časti odľahčuje cestnú premávku v obci. Od začiatku si uvedomujeme potrebu dobrých vzťahov s obcou v ktorej sídlime a snažíme sa hľadať oblasti, v ktorých by sme mohli obci pomôcť. Konkrétnymi opatreniami už niekoľko rokov prispievame ku zlepšeniu infraštruktúry a spoločenského života v obci.

Aké konkrétne investície ste urobili pre zlepšenie infraštruktúry?

Ako prvé sme spolufinancovali výstavbu cesty na železničnej ulici, aby sa znížila hlučnosť a prašnosť pri prejazde nákladných áut a v tomto roku sme prispeli aj na opravu cesty na Lúčnej ulici. Na tejto ulici sme niekoľkým obyvateľom vybudovali aj prístupové cesty k pozemkom.

To sú iste nie malé finančné prostriedky.

To veru nie, ale my chápeme že máme svoj podiel na tom, že prístupové komunikácie do areálu našej spoločnosti sú vystavené frekventovanej premávke a stavíme sa k tomu

zodpovedne. Chceme aby boli komunikácie v lepšom stave, ako pred našim príchodom. Vieme, že možnosti obecného rozpočtu sú limitované, preto pozorne načúvame potrebám obce. Preto sme okrem ciest napríklad financovali aj opravu odtoku z obecnej čističky odpadových vôd, ktorá bola v havarijnom stave, čo bolo zhruba šesťdesiat tisíc eur. Prispievame aj na športové aktivity v obci a máme obzvlášť radosť ak môžeme prispieť na športový rozvoj mládeže (futbalový a stolnotenisový klub). S predstaviteľmi obce sme navrhli aj adresnú schému príspevkov pre seniorov. Aktuálne riešime jednoduchú pozemkovú úpravu, ktorou chceme vysporiadať a sceliť pozemky v okolí nášho areálu, ale aj v extraviláne obce. Výsledkom má byť zjednotenie pozemkov v rámci priemyselnej časti a zároveň časťou susediacou s našim areálom.

Vysporiadanie pozemkov môže byť niekedy dosť komplikovaná záležitosť. Ako je to vo vašom prípade?

Rozdrobenosť pozemkového

vlastníctva je tak veľká, že jeho majetkoprávne vysporiadanie pomocou bežných komerčných prostriedkov (geometrických plánov a kúpnopredajných zmlúv) je nie len veľmi zložitá a zdĺhavá cesta, ale niekedy až nemožná. Podujali sme preto na jednoduchú pozemkovú úpravu a poverili sme touto záležitosťou geodetickú kanceláriu. Starosta a vedenie obce sú našej snahe naklonení, pretože sa tým rieši aj problém obce a jej obyvateľov. Je to výhodné pre obe strany. Máme záujem po vysporiadaní pozemkov vybudovať medzi obcou a areálom nášho drevokombinátu akúsi nárazníkovú zónu, v ktorej by boli protihlukové bariéry či dokonca lesopark. Takéto plány pri súčasnom stave vlastníctva pozemkov nie sú možné. Počas výkupu pozemkov v našom areáli sme nakupovali aj pozemky pod futbalovým štadiónom, ktoré

sme následne všetky ponúkli obci po uskutočnení jednoduchej pozemkovej úpravy prevodom za symbolické jedno euro, aby bola obec výlučným vlastníkom pozemkov a mohla pracovať na zveladení športoviska, či žiadať o dostupné príspevky.

To je bezpochyby ústretový krok k obyvateľom obce. Akým spôsobom s nimi komunikujete? Máte zavedený nejaký pravidelný systém na výmenu informácií?

Každý druhý utorok v mesiaci pozývame na pracovné stretnutie do sídla našej spoločnosti záujemcov z radov obyvateľov obce. Prichádzajú poslanci obecného zastupiteľstva aj radoví občania, ktorých zaujímajú naše plány a zámery do budúcnosti. Diskutujeme, počúvame ich názory a pripomienky. Sme otvorení komunikácii. Vďaka dobrej spolupráci s pánom starostom vieme o dianí v obci a podporujeme aktivity miestnych združení a spolkov. Ak to mám zhrnúť, podporujeme spoločenské dianie v obci, lebo chceme, aby nás obyvatelia obce vnímali pozitívne. Ako spoľahlivého partnera.

Ďakujem za rozhovor.

- Na názor sme sa opýtali aj starostu obce. Ing. Ján Mičuda je starostom už tretie volebné obdobie, je to skúsený komunálny politik.

Ako vnímate spoluprácu s vedením spoločnosti PRP?

Vzťah obce a spoločnosti PRP je partnerský. Osobne veľmi vítam snahu vedenia spoločnosti o uskutočnenie jednoduchšej pozemkovej úpravy, pretože vďaka nej si vysporiadame a scelíme pozemky. Osobitne sa to týka pozemkov pod futbalovým štadiónom, ktoré obec nevedela dať do poriadku. PRP prejavilo ochotu odpredať nám za jedno euro pozemky, ktoré tu vlastní oni. To je pre nás dôležité, pretože čerpanie dotácií, či už z eurofondov alebo iných zdrojov je vždy naviazané na vlastníctvo nehnuteľnosti. Inak povedané, nemôžeme investovať do niečoho, čo nestojí na našom pozemku. Prebehla výmena

pozemkov medzi PRP a obcou pod obecnou čistiarňou odpadových vôd. Musím však podotknúť, že vysporiadanie vlastníckych práv nemá nijaký súvis s účelom toho-ktorého pozemku, to je určené v územnom pláne obce.

PRP údajne zafinancovalo aj opravy ciest v obci.

Áno, a to je ďalšia vec, za ktorú môžeme byť vďační. V rozpočte obce máme ročne asi 100 tisíc na investičný rozvoj, čo je málo. Tento rok firma PRP zafinancovala opravu ulice Železničná v sume asi 30 tisíc eur a veľmi nám pomohlo, že bol opravený odtok z obecnej čističky odpadových vôd na náklady spoločnosti PRP, to bolo zhruba 60 tisíc eur.

Ako je to s podporou školsťva, športu a ďalších aktivít?

Našej materskej škôlke vedenie PRP poskytlo finančný dar vo výške štyri tisíc eur na nábytok pre deti a interaktívnu tabuľu. Aj Základná organizácia Jednoty dôchodcov dostala finančný dar na podporu činnosti. Už sa stalo tradíciou, že seniori, ktorí oslávia okrúhle životné jubileum, dostávajú darčekové poukážky na nákup

v potravinovom reťazci COOP Jednota v hodnote dvesto eur. Podpore sa tešia aj športovci v našej obci, konkrétne, stolnotenisový klub Tomášovce dostal peniaze na nové dresy, teplákové súpravy, pingpongové rakety a loptičky a TJ Slovan dostal športové oblečenie s logom PRP a lopty. Veľkú radosť mali prednedávnom naši najmenší, 186 detí dostalo mikulášske balíčky.

Čo si najviac ceníte na prístupe vedenia spoločnosti PRP?

Otvorenosť v komunikácii. Boli zavedené pravidelné stretnutia, každý druhý utorok v mesiaci. Ja osobne vyzývam ľudí, aby využili možnosť stretnúť sa s predstaviteľmi spoločnosti, debatovať s nimi, poznať ich plány a predstavy ďalšieho smerovania a aj o tom, v čom môžeme spolupracovať.

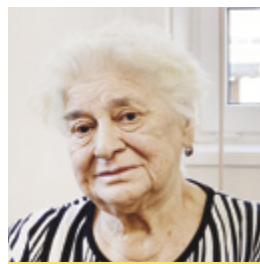
Ďakujem za rozhovor.

ANKETA

- Anna Liptáková, riaditeľka materskej školy

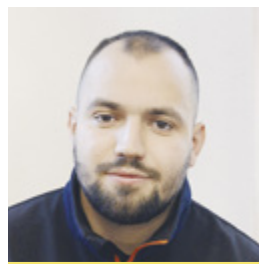
Spolupráca s PRP je pre nás veľkým prínosom. V júni sme požiadali o pomoc pri nákupe interaktívnej tabule a nábytku, hneď na prvom stretnutí s pánom riaditeľom sme dostali prísľub a ten sa naplnil. Hlavne interaktívnej tabuli sa tešíme, pretože doba ide dopredu a už deti predškolského veku potrebujú získať isté zručnosti pri práci s počítačovou technikou. Je pravda, že obec je k nám veľmi ústretová, pán starosta nám pomáha ako vie, ale obecné peniaze na všetko nestačia. Do budúcnosti by sme chceli dať do poriadku školský dvor a inštalovať preliezky, dúfame v podporu zo strany PRP.

ANKETA

- Zuzana Lošťáková, predsedníčka základnej organizácie Jednoty dôchodcov

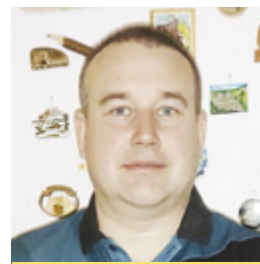
Naša základná organizácia je pomerne veľká, máme 150 členov. Veľká väčšina z nich sa podieľa na jej činnosti. Nemohli by sme však svoje aktivity vykonávať, nebyť podpory obce, ale aj spoločnosti PRP. V minulosti sme od PRP prijali niekoľkokrát finančnú podporu na činnosti v rámci starostlivosti o seniorov a na kultúrne, športové a turistické akcie pre našich členov. V súčasnosti sú naše aktivity obmedzené kvôli pandemickým opatreniam, ale verím že sa situácia zlepší a opäť sa budeme môcť stretávať.

ANKETA

- Dominik Badinka, prezident futbalového klubu TJ Slovan Tomášovce

Som prezidentom futbalového klubu od leta 2020. Máme veľmi dobrú spoluprácu s PRP. Pomohli nám obliecť A mužstvo, zakúpili 25 súprav značky Adidas, takže konečne máme dôstojné a kvalitné vybavenie. Taktiež nám zafinancovali nákup dvoch sád nových dresov, dve brankárske sady a 15 lôpt. V sezóne 2021/2022 sme postavili dve mládežnícke tímy a budeme sa uchádzať o podporu pre ich vybavenie. Veríme, že nám s tým pomôžu. Sme vedeniu PRP vďační, pretože bez ich podpory by sme sa mohli spoliehať len na peniaze z obecného rozpočtu.

ANKETA

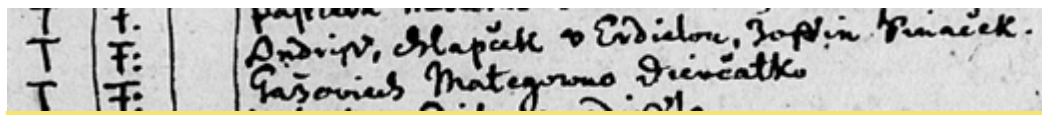
- Ján Kocúr, predseda Stolnotenisového klubu Tomášovce

Spoluprácu s PRP vnímam veľmi pozitívne, vďaka finančnej podpore z ich strany sme získali kvalitné športové oblečenie, rakety, loptičky, čističe na stoly, počítačadlo a uhradili nám cestovné náklady na účasť na Slovenskom pohári. Verím v dobrú perspektívu spolupráce.

text: Peter Gogola

foto: Eduard Genserek (1), Peter Gogola

Tomášovské rodiny a rody v 18. storočí

Rozsiahla a precízne vedená matrika tomášovskej farnosti predstavuje materiál, ktorý umožňuje získať zaujímavé poznatky o živote našich prarodičov. Dnes nahliadneme do histórie roľníckych rodín a skúsime si utvoriť predstavu, kto boli Tomášovčania v prvej polovici 18. storočia, aké mená a priezviská matrika obsahuje v najstarších zápisoch od roku 1704 do roku 1730.

Matrika farnosti obsahuje predovšetkým súpis polí a pôdy, ktoré sú v nej uvedené zrejme kvôli vymedzeniu povinností obyvateľov voči cirkvi. Možno predpokladať, že tieto názvy odrážajú majetkové pomery rodín dávnejšie pred rokom 1704. Veď nadobudnúť pole, lúku či les nebolo celkom jednoduché, vyžadovalo to čas i prostriedky. V súpise sa uvádzajú názvy ako: Petianoviech kopáne, Račkoviech pole, Kolimároviech potok, Markušoviech zeme, Piwowaćoviech zeme. Je reálny predpoklad, že tieto rodiny žili v Tomášovciach už okolo roku 1650.

Pri štúdiu matričných záznamov o krstoch, sobášoch a pohreboch treba pripomenúť, že každý zápis o roľníkovi, ktorý trvalo obrábal pôdu obsahuje meno a priezvisko. Výnimkou boli nádenníci, žobráci, potulní obchodníci, ktorí mali v dedine len prechodné bydlisko a ktorých matrika identifikuje len podľa krstného mena a podľa domu, kde pracovali, alebo sa zdržiavali.

Takto napríklad vyzeral zápis o úmrtí tomášovského pastiera:

Výber krstných mien, ktoré ľudia dávali svojim deťom, nie je zvlášť pestrý. Z mužských mien až do začiatku 19. storočia prevládajú Ján, Michal, Juraj, Martin, Ondrej, Pavol, zo ženských Mária, Katarína, Helena, Dorota a Žofia. V najstarších matričných zápisoch sa uvádza ich hovorová forma (Jano, Mišo, Ďuro, Ondro, Ondriš, Paľo, u žien Anča, Mariena, Mariša, Kata, Ilka, Dora, Žofa). Niektoré krstné mená nachádzame zapísané aj v maďarskej forme (István, Ferencz, Mártony), a maďarsky znejúce priezvisko (Varga, Farkas) vedie k domnienke, že v obci žili aj obyvatelia maďarskej národnosti. Pánu farárovi Lovčánimu sa nedá uprieť veľká miera empatie keď pri krstoch často uvádza zápis zdobeného krstného mena (Ďurík, Mariška, Dorka). Ešte väčšiu spoluúčasť vidno pri zápise o úmrtí detí, v ktorých sa často krstné meno pochovaného ani neuvádza. 16. februára 1714 pán farár zapísal, viď na obrázku hore.

Pán farár Glosius, ktorý nastúpil na miesto kazateľa v roku 1724 zapisoval latinskú podobu krstných mien (Joannes, Michaelis, Georgius, Paulus, Anna, Maria, Catharina, Helena, Dorothea, Sophia).

Priezviská obyvateľov možno (podobne ako na celom Slovensku) rozdeliť do štyroch skupín:

Do prvej skupiny patria priezviská odvodené od krstného mena otca rodiny. V Tomášovciach sú to najmä: Janečkoviech, Janečko, Ferkoviech, Ferko, Franík, Jozafoviech (neskôr sa zapisuje aj Jozaf, Jozephi), Pavloviech a možno aj Markuš (od mena Marek, Mária, Marka?), Šimkoviech, Šimko. Pritom je zaujímavé pozorovať, ako sa podoba priezviska v čase a v závislosti od osoby zapisovateľa menila. Najstaršia podoba mena Lawrenčík (Lawrentius = Vavrínek) sa transformovala na Lörénčík a Lörinčík.

Prepis T (= tamassiensis). F (= funeratus) Ondrišov chlapček u Erdielov, Žofin sináček. Gažoviech Matejovo dievčatko

V druhej skupine sú priezviská pochádzajúce z remesla, ktorému sa rodina venovala: Sudár, Hrnčiar, Piwowaći (po roku 1730 Piwarchi), Kraviar, neskôr aj Čižmár, Čižmárik. Sem patria aj priezviská pochádzajúce z latinských, nemeckých alebo maďarských pomenovaní remesiel: Molitoris (mlynár), Braxatoris (pivovárnik), Slosiar (z nemeckého Schlosser = zámočník), Varga (z maďarského varga = švec, obuvník), Kerdík (pravdepodobne z maďarského kerék = koleso, kolár), neskôr Szabó (z maďarského szabó = krajčír).

Viaceré priezviská vo farnosti poukazujú na lokalitu, z ktorej sa obyvatelia prisťahovali, pravdepodobne po morovej epidémii v roku 1710: Od názvu neďalekých obcí možno odvodiť priezviská Breznický (v obci Breznička existoval rovnomenný zemiansky rod), Polichniánsky, Uhorštiansky, Hradský, Rovniánsky, Dobrocý, Badinský, Belopotocký (tiež Belo-Potoczky), Slatinský (tiež podoba Szalatnay). Priezviská Oravec, Lipták, Spišák, Turčanský, sú odvodené od širšieho regiónu (stolice). Do tejto skupiny treba zaradiť aj priezvisko Erdélyi (v Tomášovciach žili v roku 1712 – 1730 dve rodiny Erdélyovcov a dodnes sa zachoval prídomok v podobe Ardial), ktoré by sme z maďar-

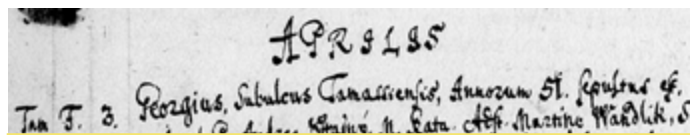
ského jazyka mohli preložiť ako Sedmohradský. Od pomenovania oblasti Galitia (Galícia) na juhovýchode Poľska je pravdepodobne odvodené aj najfrekvencovanejšie priezvisko Galád (vyskytuje sa aj v Točnici, Uderinej, Vidinej). V niektorých ďalších obciach sa vyskytuje aj v podobe Galát a v latinskom prepise sa zachovalo v podobe Galaides.

Pestrá je skupina priezvisk, ktoré možno odvodiť od nástrojov, zariadení, vlastností, postavenia, či prezývky... (Kúdelá, Polievka, Račko, Víťaz, Kyseľ, Zaťko). V matrike sú však zapísané aj mená, ktoré nemajú jednoznačný význam (Cífer, Kolimár, Petian, Kojnok, Motoška).

Ak využijeme zápisy o krstoch a zosumarizujeme rodiny, do ktorých sa v období od roku 1712 do roku 1730 narodili deti, zistíme, že v Tomášovciach žilo najmenej sedem manželských párov Hrnčiarovcov, šesť Galádovcov a Kerdíkovcov, päť párov Markušovcov, tri páry Jozafovcov, Cíferovcov, Pivarčovcov, Petianovcov, Sudárovcov. V období okolo roku 1730 však mnohé tieto rodiny zdieľali spoločné obytné priestory (domy, dvory). Vekový rozdiel medzi súrodencami býval aj 18 – 20 rokov, takže najstarší potomkovia mali často už vlastné rodiny, keď sa im narodili najmladší súrodenci.

Rozvetvené roľnícke rodiny nesúce typické tomášovské priezviská žili v dedine až do polovice 20. storočia. Úctyhodných tristo rokov obrábali pôdu, zveľaďovali svoj majetok, bývanie a prispievali k rozvoju obce. Napriek značnému pohybu obyvateľstva za vzdelaním a prácou v druhej polovici 20. storočia, stretávame sa s nimi dodnes. Vďaka spätosti roľníkov s pôdou a rodnou obcou majú tak mnohé rodiny a rody zdokladovanú bohatú históriu a rodokmeň siahajúci do hlbokéj minulosti.

E. Kulichová

Prepis: APRILIS Tam (= tamassiensis). F (= funeratus). 3. Georgius Subulcus Tamassiensis Annorum 51 sepultus est.

Preklad: Apríl Tomášovce, pohreb 3. : pochovaný bol Georgius (Juraj), tomášovský pastier. 51 ročný

Šachisti v Tomášovciach

Mladý šachový klub ŠK Junior Tomášovce hodnotí prvý rok svojej činnosti.

Šach je kráľovská hra, ktorá je nielen športom, ale aj prípravou do života. Rovnako ako v šachovej partii aj v živote vyhrávajú tí, ktorí vedú lepšie vyhodnotiť všetky plusy a mínusy a na základe toho urobiť správne rozhodnutia.

Klub je účastníkom 5. šachovej ligy, kde odohrá v sezóne 2021/2022 10 kôl so súpermi z Banskobystrického regiónu (Banská Bystrica, Kremnica, Rimavská Sobota, Vinica a dokonca zahraničný klub Balascké Ďarmoty), s každým sa stretne dvakrát.

Je to výborná príležitosť overiť si vedomosti z tréningov a ďalej sa zlepšovať v tejto kráľovskej hre.

Naši najlepší šachisti sú už dokonca platnými hráčmi aj vo vyšších súťažiach - 4. liga (Badinka, Ballo, Bodor, Tatalák, Marcinek) v 3. lige (Badinka, Ballo) a dokonca náš najlepší hráč Adam Badinka je už aj na súpiske 2. ligy, kde dosahuje výborné výsledky s dospelými súpermi.

Cieľom nášho klubu je pri dostatočnej výkonnosti našich hráčov hrať v horizonte niekoľkých sezón 4. ligu.

Počas roka sme sa zúčastňovali šachových turnajov po celom Slovensku, spomeniem Majstrovstvá Slovenska v rapid šachu v Modre, turnaje v Kremnici, Leviciach, Brezne, Štítniku, Banskej Bystrici...

V jeseni sme s radosťou spoznali aj ďalších šachistov z obce na stretnutiach, ktoré sa konali na obecnom úrade každý piatok a stretávali sme sa tam naozaj v hojnom počte. Po zlepšení situácie ohľadom covidu tieto stretnutia určite začneme znova organizovať.

Napriek ťažkej situácii a nemožnosti sa teraz stretávať, má šach výhodu v tom, že vieme pokračovať v tréningoch a turnajoch v online prostredí.

V decembri nás čakajú online Majstrovstvá BB kraja zák-

ladných a stredných škôl, ktoré náš klub už druhý rok organizuje a naši šachisti môžu zabojsť o titul majstra kraja.

Aktuálne máme v klube dvoch majstrov BB kraja, keď sme získali tituly v kategórii základných škôl Filip Ballo a v kategórii stredných škôl Adam Badinka - výsledky, ktoré sú dobrým príkladom a motiváciou

aj pre našich ďalších šikovných hráčov.

ŠK Junior Tomášovce ďakuje Obecnému úradu v Tomášovciach za materiálnu a finančnú podporu, ktorú sa budeme snažiť vrátiť vo forme kvalitnej reprezentácie Tomášovciac v ligových a turnajových zápasoch.

TIRÁŽ

Názov: Tomášovské novinky,
Periodicita: občasník. Vydáva: Obec Tomášovce, Partizánska 132/7, 985 56 Tomášovce, IČO: 00316474, Dátum vydania: December 2021, Ročník 2., Poradové číslo: 3/2021, Cena výtlačku: zdarma, Registrované na MK SR pod číslom: EV 5902/20, ISSN 2585-9110, Vydanie pripravili: Ing. Ján Mičuda, Mgr. Jarmila Móricaová, ostatní prispievatelia, Grafická úprava: Mgr. art. Peter Kollár, nevyžiadané príspevky ostávajú v obecnom archíve, Neprešlo jazykovou úpravou, Náklad: 550 ks, Kontakt: tel. 047/43 71 446, obec@tomasovce.sk

Zhodnotenie jesennej časti futbalovej sezóny 2021/2022

Počnúc 23.októbrom 2021 sa pre mužstvo TJ Slovan Tomášovce skončila jesenná časť sezóny 2021/22 V.ligy skupiny D. Tím mužov po úspešnom pôsobení hrajúceho trénera Lukáša Miša, ktorý so svojou partiou chalanov vybojoval postup do krajskej súťaže, prebral skúsený tréner Róbert Fízel. Posilnili sme sa aj na hráčskych postoch, keď sme získali hráčov: Ján Dobročka (Santrio Láza), Miroslav Palaga (Olováry), Attila Fehérvári (návrat z hostovania Olováry), Pavel Kubiš (Kalinovo), Patrik Čudovský (Vidiná), Marek Čipčala (MŠK Novohrad Lc). Už v príprave bolo vidieť na všetkých hráčoch chuť a motiváciu, odhodlanie ukázať, že v V.lige nechceme byť len do počtu. Po jesennej časti budeme zimovať ako nováčik na krásnom 4.mieste. Odohrali sme 13 zápasov, v ktorých sme získali 20 bodov za 5 výhier, 5 remíz a 3 prehry s aktívnym skóre 21:19. Spomedzi našich hráčov sa najčastejšie presadili: Janko Dobročko 6x, Lukáš Mišo 4x a Attila Fehérvári 3x. Naše očakávania sa naplnili, no stále cítime, že mužstvo má ešte väčší potenciál,

ktorý môže naplno ukázať po maximálnom nasadení v tréningových jednotkách a zodpovednom prístupe každého jedného hráča. Všetci cítime, že skok do krajskej súťaže je veľký, mužstvá sú silnejšie, vyspelejšie a futbalovejšie, súťaž je takisto náročnejšia finančne, no verím, že naďalej budeme vzorne a dôstojne reprezentovať našu obec.

Nedá mi nespomenúť, že veľkú radosť nám robí konečne to, že po našom trávniku sa preháňa čoraz viac detí. V tomto ročníku nás reprezentuje na súťažnej úrovni dorast v kategórii U19 6.liga OBZF Lučenec a takis-

to aj prípravka v kategórii U11. Dorastenci, ktorí pod vedením Dominika Badinku majú v súťaži prihlásené len 4 mužstvá, sa zatiaľ len hľadajú a okupujú posledné miesto tabuľky s jedným bodom za remízu. Ich súpermi sú Halič, Vidiná a Kokava.

Prípravka v kategórii U11 odohrala 8 zápasov, v ktorých sa 4x radovali z víťazstva a 4x prehrali. V mužstve Dominika Badinku sa ale nachádza veľký talent Eliáš Ifrim. Len 8 ročný kanonier nášho mužstva kraľuje tabuľke strelcov, keď v 8 zápasoch skóroval až 31 krát.

Všetky informácie ohľadom klubu, zápasov a noviniek naj-

dete po celý rok aj na našej FB stránke: FK Slovan Tomášovce.

Na záver sa patrí poďakovať za podporu najmä obci Tomášovce, na čele s pánom starostom Jánom Mičudom. Rovnako tak všetkým sponzorom, ktorí nám akoukoľvek formou pomohli. Poďakovanie patrí všetkým ľuďom, ktorí sa pričínili o chod klubu a pomoc pri pripravách na ihrisku pred zápasmi, pri príprave občerstvenia, no a v neposlednom rade všetkým fanúšikom, ktorí nás podporujú doma aj vonku. ĎAKUJEME!!!

*Za TJ Slovan Tomášovce
Lukáš Mišo*

Zhrnutie nového súťažného ročníka

Pozdravujem fanúšikov stolného tenisu.

17-18.9.2021 nám začal súťažný ročník 2021/2022 pre IV. ligu Banskobystrického kraja a VI. ligu OBSTZ RS. Chcel by som Vás oboznámiť, ako sa naše družstvá pripravili a aké sme si dali ciele na túto sezónu.

Klub posilnili dvaja 14 roční starší žiaci: Tomáš Bobok a Alexandra Kabátová, ktorí sa nachádzajú v Top rebríčku starších žiakov na Slovensku.

A aj z toho dôvodu sme si povedali, že sa pokúsime postúpiť o ligu vyššie v oboch súťažiach, ktoré reprezentujeme. S mládežou (Bobok, Kabátová, Kocúr, Káka, Kanda,

Kúkol) chceme reprezentovať klub na mládežníckych turnajoch a udržať, poprípade vylepšiť postavenie Tomáša Boboka - momentálne 12.miesto a Alexandry Kabátovej - momentálne 10.miesto v Slovenskom rebríčku mládeže.

Sezónu sme zahájili víťazne a o prvé body prišli obe družstvá až v 5. kole. Momentálne je súťaž prerušená z dôvodu pandémie Covid-19.

Naše Á-čko je zatiaľ po 8.kole na druhom mieste a B-čko po 7.kole vedie tabuľku.

Ešte kým sa nezastavili všetky súťaže a turnaje, Bobok a Kabátová reprezentovali na Slovenskom pohári mládeže. V Bratislave skončil Bobok na 13.mieste (73hráčov) a Kabátová v Topolčanoch na 9.mieste (59 hráčov).

Podrobnejšie sa o našich družstvách a hráčoch dozviete na našej FB stránke:

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100013448082158>

Ďakujeme všetkým ktorí nás podporujú ale aj tým, ktorí zdieľajú naše úspechy na facebooku.

Miroslav Tichý